

DOMOLJUB

ŠTEV. 36. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43
V LJUBLJANI, DNE 3. SEPTEMBRA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Naši izseljenci na obisku v domovini.

Okrog 500 izseljencev iz Francije in 300 iz Westfalskega je prišlo pretečeni teden na tširinajstdeveni obisk v domovino. Vsaka ptička prileti rada tja, kjer se je igrala. Tudi stotisoči naših bratov, ki so pod pezo razmer primorani, da služijo kruh v tujini, še vedno hrepene po domovini. In tudi mi, ki smo doma, imamo še vedno isto ljubezen do njih, kakor bi živeli sredi med nami. Vsega dobrega jim želimo: da bi imeli v tujini lažje življenje kot doma, da bi ostali zvesti svojemu narodu in jeziku, katerega jih je mati učila, da bi živo in trdno ohranili vero svojih očetov.

Izraz teh naših želja je bil lep sprejem, ki so ga naši izseljenci doživeli, ko so prestopili mejo naše dežele.

Na Jesenicah jih je pričakovala ogromna množica ljudstva, z godbo Krekovega prosvetnega društva in z zastopniki uradov na čelu. Lepo so pozdravili prvi vlak izseljencev iz Francije, kakor tudi drugega, s katerim so se pripeljali nekaj ur pozneje Westfalci. Na kolodvoru so jim pripravili tudi skromno zakusko.

Francoski izseljenci so se odpeljali nato na Brezje, da se poklonijo svoji nebeški Materi, Westfalci pa so odšli na Bled, kjer so si ogledali ta biser naše domovine in opravili na blejskem otoku svojo versko dolžnost.

Izletnike iz Francije sta vodila naša izseljeniška duhovnika Ant. Hafner in Joško Kastelic, one iz Westfalske pa ugledni voditelja Koncepcija in Bolha.

Tudi Ljubljana je obojim pripravila pripraven sprejem, tako v torek popoldne »Francozom« kot v sredo popoldne »Westfalcem«. Iz Ljubljane so se gostje razšli širom dežele na svoje domove, med svoje, ki jih že dolgo niso videli.

Zelimo, da bi se te dni, ki jih preživljajo med nami, prav dobro imeli. Naj bi videli, da jih domovina ne sme in noče pozabiti. Naj bi se jim utrdila ljubezen do rodne grude, da našega lepega slovenskega jezika, do naše vere, katera jim bo dala moč, da ne bodo utonili v morju tujine, ampak ostali pošteni in odločni glasniki našega malega, ki je poštenjakov.

Zavarovanje proti toči.

Vlad. Pušenjak.

Najhujši udarec za kmeta je, ako uniči toča njegove pridelke, za katere je uporabil svoje in svojeve moči, za katere je žrtvoval znatne denarne žrtve. Ne samo, da toča mnogokrat popolnoma uniči pridelke, n. pr. žito, se poznajo posledice hude toče pri sadnem drevju in v vinogradih celo več let. Žalibog so mnogi naši kraji silno izpostavljeni toči, škoda katero napravi vsako leto, znaša mnogo milijonov. Radi tega so v vseh državah iskali sredstva, kako bi omilili veliko škodo, katero povzroča toča. Ustanovile so se sicer razne zasebne zavarovalnice, katere so prevzele razen drugih vrst zavarovanja tudi zavarovanje proti toči. Ker pa se ni splošno uvedlo to zavarovanje, ker je le neznamen del kmetov, večinoma le veleposestniki, uvidel potrebo zavarovanja, so bile premije previsoke in je bilo nemogoče pridobiti kmečko ljudstvo za to vrsto zavarovanja. Razna društva, odnosno zadruge, ki so se ustanovile v raznih državah, da izvrše zavarovanje proti toči, niso razvile velike delavnosti, ako niso dobile znatnih podpor od države, oz. samouprav.

Tudi v naši državi se je v kmetijskem ministrstvu pretresalo vprašanje zavarovanja proti toči; sad teh razprav je bil zakon o zavarovanju setev in pridelkov proti toči od 21. julija 1923, kateri pa ni stopil nikdar v veljavo, ampak je ostal le — na papirju. Ko so o zakonu razpravljali v Narodni skupščini, so grajali vse pomanjkljivosti zakona in zahtevali, da se to velevažno vprašanje bolje prouči. Ker niso upoštevali pametnih predlogov, katere so predložile kmetijske organizacije, je ostalo vprašanje zavarovanja proti toči, kljub temu, da imamo že 7 let tozadevni zakon — nerešeno. Pri tej vrsti zavarovanja je treba imeti pred očmi, da je riziko pri toči zelo velik in da so zmerne zavarovalne premije nezadostne za primerno odškodnino po toči povzročene škode. Ako pa se uvedejo visoke premije ali doplačila, ali se da le neznamenatna odškodnina, nima zavarovanje privlačne sile za kmeta in se organizacija ne more razviti.

V zadnjem času se mnogo piše o tem,

da se pripravlja nov zakon za zavarovanje proti toči. Umestno je, da ob tej priliki malo pogledamo po svetu, da si predočimo, na kak način se je to vprašanje rešilo drugod. Splošno se je napravila skusnja, da so za to vrsto zavarovanja najbolj primerne zadruge, katere temelje na načelu vzajemne pomoči, ker povzroča toča veliko škodo ne samo kmetu, ampak trpi vsled iste celo narodno gospodarstvo. Zato je neobhodno potrebno, da se potom zakona zagotovi primerna podpora države in samouprav združenim organizacijam, katere se pečajo z zavarovanjem proti toči. To vprašanje je prav dobro rešeno v Švici, kjer so dosegli prav lepe uspehe, zato je prav, če si ogledamo organizacijo zavarovanja proti toči v Švici.

Zakonodaja v Švici.

V Švici povzroča toča ogromno škodo, zato so že kmalu, ker se ni udeleževala domača podjetnost, tuja delniška društva prevzela zavarovanje proti toči, zahtevajoč visoke zavarovalne premije. Delo teh društev je dalo kmetom v Švici l. 1875. pobudo za ustanovitev dveh društev na podlagi načela vzajemnosti, in sicer Švicarskega društva za zavarovanje setev proti toči v Zürichu in Društva za vzajemno zavarovanje proti toči v Nešatelu. Drugo društvo se omejuje na zavarovanje vinogradov v enem kartonu (samoupravi). Ta društva, navezana sama nase, so imela v začetku velike težkoče in so se opetovano obrnila na državo in kantone za podpore. Šele z zakonom o pospeševanju kmetijstva (1893) — mi smo tak zakon dobili šele leta 1929. —, se je v členu 13 določila državna podpora za zavarovanje proti toči in zavarovanje živine v slučaju kuge. Po zakonu se daje podpora kmetom, ki so se zavarovali, a ne društvu. Določeno je razun tega v zakonu, da morajo tudi kantoni dati podporo za zavarovanje. Državna podpora je odvisna od podpore kantonom; država daje toliko podpore, kolikor da kanton. Z zakonom od 11. dec. 1914 so določili, da more država dati podporo v iznosu 20% premije pri zavarovanju vinogradov in 12.5% premije pri zavarovanju drugih setev in pridelkov. Ta odstotek da država le v slučaju, če dajo tudi kantoni podporo v isti višini. V l. 1920. se je za

kanton Tessin, ki je silno izpostavljen toči, državna podpora povišala na 30% premije pri vinogradih in na 20% pri ostalih setvah.

L. 1908. se je sprejel poseben zakon o zavarovalnih pogodbah. Najvažnejše določbe so sledeče: 1. v slučaju toče mora javiti zavarovanec, ko je zvedel za škodo, isto takoj društvu; 2. ako preseže zavarovana vsota vrednost zavarovanih setev, je obveza za društvo neveljavna; 3. ako se izvrši zavarovanje pri več društvih in presežejo zavarovane vsote vrednost zavarovanega predmeta, je zavarovanec dolžan, da obvesti nemudoma o tem vsa društva. Če to opusti, je zavarovanje neveljavno; 4. odškodnina se mora izračunati z ozirom na vrednost, katero predstavlja zavarovani predmet v trenutku škode. Pri zavarovanju proti toči se izračuna škoda po donosu, katerega bi kmet dobil, ako bi toče ne bilo. 5. Zavarovanec in društva lahko zahtevajo, da se takoj preceni škoda. V slučaju delne škode po toči se mora cenitev odložiti do žetve, ako to zahteva kmet ali zavarovalnica. Če se ena stranka noče udeležiti cenitve ali se ne moreta obe stranki zediniti glede visokosti škode, se preceni škoda po strokovnjaku, katerega določi sodnja. 6. Zavarovane ne sme, dokler se škoda ne preceni, brez dovoljenja društva izvršiti nobenih sprememb, katere bi otežkočale in onemogočale ugotavljanje škode.

Ze l. 1885. se je obnesel zakon o kontroli zavarovalnih društev, katera se vrši potom posebnega oddelka, ki se imenuje »Državni urad za kontrolo zavarovanih društev«. Ta urad daje zavarovalnim društvom koncesijo. Po zakonu od 4. februarja 1919 mora vsako društvo položiti kavcijo, katero odreja zvezni svet.

(Dalje prih.)

Novice iz Belgrada.

Poljedelsko ministrstvo je določilo kredit 10 milijonov dinarjev

za nakup plemenskih žrebcev v inozemstvu. Nabiralo jih bo pet komisij.

V ministrstvu za kmetijstvo je bil ustanovljen, kakor znano,

zavod za proučevanje bolezni čebel.

Da bi zavod mogel čim uspešneje delovati, mu je ministrstvo dovolilo kredit v znesku 120.000 Din. S tem denarjem si bo zavod nabavil potrebno notranjo opremo, kemikalije in desinfektorije, kakor tudi vzorno urejen čebelnjak. Šef vzornega čebelnjaka bo vseučiliški profesor Konjev.

Radi velikega števila pritožb invalidov o slabem in površnem poslovanju

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

Osrednjega odbora udruženja vojnih invalidov je dobil invalid general Tomašević nalog, da pregleda delo Osrednjega odbora. Izvršil je zaukazani pregled, ugotovil razne nepravilnosti in odstranil vso osrednjo upravo. Iz obširnega poročila o preiskavi naj omenimo samo eno: Nj. Vel. kralj in nekateri drugi darovalci so podarili Osrednjemu odboru v času od leta 1925. do 1929. v vsem 5.422.876 Din. Od te vsote je Osrednji odbor razdelil med invalide samo 3.686.000 Din, drugo pa je potrošil za druge neutemeljene namene. Za vršitev svoje službe je Osrednji odbor prejel od države in ostalih podpornikov 11 milijonov Din. Od te vsote so dobili invalidi na račun podpore nekaj več kot dva milijona dinarjev, ostalih devet milijonov pa je šlo večinoma — rakom žvižgat. Zapravljeni denar sa bo izterjal pri krivcih, kolikor bo to mogoče. Vsi krivci bodo tudi strogo kaznovani.

Minister za gozdove in rudnike dr. Korošec je imel daljša posvetovanja z ravnatelji rudarskih direktij iz vse države. Pri tej priliki se je obravnavalo vprašanje, da se skliče konferenca, ki naj bi razpravljala o vprašanju rudarske krize v naši državi, zlasti pa

o krizi v trboveljskih rudnikih,

čemur se na merodajnih mestih posveča posebna pozornost.

V umetniškem oddelku ministrstva prosvete je bila 1. septembra seja strokovne komisije za pretresanje in sprejetje pravilnika

o kontroli filmov,

ki jih predvajajo v naši državi. V tej strokovni komisiji so zastopniki ministrstev prosvete, socialne politike in narodnega zdravja in notranjih zadev. Komisiji bo predsedoval šef umetniškega oddelka ministrstva prosvete Dimović.

Nemški manjšini v Jugoslaviji je dala sedanja vlada nove važne pravice. Med drugim je določena ustanovitev analfabet-skih tečajev z nemškimi učnim jezikom. Glede ljudskošolskega pouka se dovoljuje, da se v šolah nemške narodne manjšine zaključno z drugim razredom ljudske šole

vrši samo v nemščini,

od tretjega razreda naprej pa se uvaža poleg nemščine kot obvezen predmet tudi naš narodni jezik. Vlada generala Živkovića je nadalje izdala odlok, da se delovanje nemške izobraževalne zveze »Schwabischer Kulturbund«, ki je bila prepovedana, zopet dovoli. V vrsti takih in podobnih preureditev bo dovoljeno otvoriti celo zasebne učiteljske šole nemške nar. manjšine s pravico javnosti. Tako velikih pridobitev v narodnem pogledu najbrže še sami Nemci niso pričakovali. Kaj pa Jugoslavlani na Koroškem?

V kmetijskem ministrstvu je dokončan

zakon o dobrovoljcih,

ki med drugim urejuje vprašanje, kdo je dobrovoljec in kdo ne.

KMETJE, PRISTOPAJTE V KMETSKO ZVEZO!

PO SVETU

Katoliška cerkev.

k Odposlanci delavskih društev vsega sveta so se nedavno sestali v Genovi. Za predsednika te mednarodne skupščine je bil imenovan dr. Brauns, ki je nemški katoliški duhovnik in delavski minister v Nemčiji.

k Zanimiva zahvala. Prezident Brazilije se je v javni poslanici zahvalil katoliškim misijonarjem za vso požrtvovalno delo v vseh stoletjih obstoja Brazilije. Poudarja, da se ima dežela zahvaliti predvsem katoliškim misijonarjem za vso kulturo, ki jo ima.

k Veliko bolnico so ustanovili v Tokio, glavnem mestu Japonske. Upravljajo jo katoliške frančiškanke. Je to prva katoliška bolnica v tem mestu.

k Pridige o šibah božjih. V Italiji se bijejo fašistični listi zoper izjave duhovnikov, ki pridigujejo ljudstvu o šibah božjih. Zadnji potres so ožigosali italijanski duhovniki kot pridigo večnega Boga neverni in nemoralni Italiji. To je zelo zapeklo. Potrese in druge prirodne nezgode je vsak narod smatral kot udarec roke božje. Tudi nekaj drugega je taka šiba božja. To bo Italija prej ali slej spoznala.

Italija.

s Na poti na Golgato. Dne 1. septembra se je začela v Trstu obravnava proti 18 obtožencem, ki se jim na podlagi zakona o zaščiti države očita krivda pokolja, zažig italijanske šole, zarota proti državi itd. Vsi člani sodnega zbora so častniki milice, popolnoma zanesljivi fašisti. K razpravi je poklicanih 35 prič, ki so italijanski orožniki in policaji, vojaške in druge osebe, med njimi člani uredništva »Popolo de Trieste«. V poslopiju, kjer bodo večdnevne sodnijske razprave in okoli poslopja so postavljene močne straže in nihče ne more blizu brez legitimacije. V Trst je došlo poslednje dni več kot 300 orožnikov z dežele v pojačenje mestnim policijskim organom v svrhu vzdrževanja reda pri tej izredni in žalostni sodnijski razpravi.

s Razno. Lobanjo si je do smrti razbil, ko je skočil pri kopanju v morje Bruno Pavlica iz Barkovelj pri Trstu. — 37 tisoč ljudi je baje obiskalo 14. in 15. avgusta Postojnsko jamo. — V Idriji je umrla 84-letna Frančiška Poljanškova. — Požar je uničil vse kar je bilo lesenega Mariji Bratuševi v Godviču. — Neki slaboumnež je ubil gospodinjco Nabergojevo na Vrabčah pri Vipavi. — Na praznik Marijinega vnebovzetja so imeli na Calu ples. Naslednji dan pa je toča plesala po tamošnjih majhnih vinogradih in njivah. Poskakovala je prav tako veselo kot prejšnji večer razposajeni plesalci po »tancpodnu«. — Po nesreči je bil ustreljen pri lovu na jazbeca tovarniški delavec Franc Fakuč z Ustja. — V Kostanjevici na Krasu je umrl po-sesnik Franc Trampuž. — V Trnovem na Pivku je praznovala 17. avgusta tamošnja Marijina družba 30letnico obstoja. Dekleta

MATI

Ne nameravam čitateljem pripovedovati o globokih čustvih, ki jih vsak, tudi najprimitivnejši človek goji napram svoji materi, niti o hvaležnosti in ljubezni, ki so jo otroci dolžni materam. Vloga matere, ki v svoji neizmerni ljubezni, z najpristnejšim čustvovanjem in po svojem poklicu stremi za tem, da vzgoji svojega otroka duševno in telesno kar najbolje in najpopolnejše, je zelo težka; zakaj pri telesni vzgoji, zlasti zdravstveni, prihajajo v poštev razne okoliščine, ki ovirajo materino skrb za zdrav in normalen telesni razvoj.

Skrb vsake matere je, da ji otrok ne zbolí. Prav pravi naše ljudstvo: lažje je bolezen varovati se, kakor jo zdraviti. Vsaka mati naj stoji na stališču: preprečevati bolezen in krepiti telo. Da to uspešno vrši, mora vedeti, kdaj je telo njenega otroka pri normalnem razvoju za napade raznih bolezni najbolj sprejemljivo in najmanj odporno. Najnevarnejša leta so ob prehodu od najzgodnejše otroške do šolske dobe, od 10. do približno 14. leta, slednjič ob času dozorevanja. Za deklice je ta doba brez dvoma silno nevarna, ker se izvrše tedaj v njih velike izpremembe, ki zahtevajo od mlade organizma velike odpornosti. Ne pretiravamo,

če trdimo, da se prav v tem času grade temelji zdravju. Dolžnost matere je skrb, da gre njena hčerka preko te dobe brez nevarnosti za nadaljnji razvoj.

Telo deklice je v tem času zelo sprejemljivo za bolezen, ki v oslabilnem telesu ne zadenejo na zadosten odpor, ampak se — če se ne prepreči — razširijo ter postanejo kronične. V tem času pretijo telesu razne pljučne bolezni, ena od najnevarnejših slabokrvnost (bledičnost). Izgube krvi telo ne more redno nadomeščati in tako pride do slabokrvnosti, ki se kaže v pomanjkanju teka, nervoznosti, omotičnosti, brezčutju, trajnem hiranju itd.

Deklica naj si torej v tem času krepí telo, povečuje odporno moč in — nadomešča izgubo krvi. Vse troje se doseže najlažje s sredstvi, ki delujejo naravnost na kri in ki obenem ne vplivajo kvarno na katerikoli drug organ.

Takšno preizkušeno sredstvo je železno kina vino »ENERGIN«, ki ga proizvaja laboratorij »ALGA« na Sušaku in ki se dobiva v vseh lekarnah.

K A J E N O V E G A

d Za generalnega vikarja ljubljanskega škola g. dr. Greg. Rožmana je imenovan g. Ignacij Nadrah, stolni kanonik v Ljubljani.

d Škof dr. Gregorij Rožman trboveljskim rudarjem. Ob priliki romanja rudarjev iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja smo poslali brzojavni pozdrav tudi ljubljanskemu škofu. Trboveljski župnik je prejel dne 25. avgusta sledečo zahvalo: Lepo Vas prosim, da na primeren način naznanite rudarjem, ki so mi po Vas poslali lepi brzojavni pozdrav iz naših Marijinih božjih potov, mojo najiskrenejšo zahvalo. Vedno sem v mislih in s srcem pri delavcih, posebnost zadnje mesece, ko me je srce bridko bolelo, ko sem čital in slišal o njihovi bedi in nevarnosti, da ostanete brez zaslužka. Tedaj sem Boga prosil, naj mi pokaže in da modrosti in moči, da bi mogel za nje in njihove družine kaj storiti. Pravica in ljube-

zen naj se združita, da uredita delavstvu, ki za napredek človeštva temelje polaga s svojim delom, položaj, ki mu po božjih načrtih gre. Trdno upam, da bo prišlo do tega po potih evangelija — a le z našim požrtvovalnim delom. Bog hodi počasi, ker je večer, a njegov korak je gotov. A Bog je pravica in ljubezen, in v tem je svetost njegova. Bog blagoslovi Vas in Vaše delavstvo! Udani Vam + Gregorij Rožman, škof.

d V Rogaški Slatini se je mudil oni dan nadškof dr. A. B. Jeglič. Ljudstvo ga je povsod spoštljivo pozdravljalo.

d Za donavskega bana je imenovan bivši poveljnik armadnega poveljstva Svetimir Matič.

d Z redom Belega orla I. reda je odlikoval Nj. Vel. kralj Aleksander romunskega ministrskega predsednika Maniua.

d Jesenski veleosejem se je začel dne 31. avgusta v Ljubljani. Šumarsko, lovsko, misijonsko in higijensko razstavo je otvoril minister dr. Anton Korošec v navzočnosti zastopnika Nj. Vel. kralja generala Save Trifkoviča, finančnega ministra Vvrlljuge in mnogih drugih odličnih osebnosti. Razstava je vredna, da si jo vsak ogleda.

d Organisti in pevovodje, čez sto po številu so pretekli teden več dni poslušali v Ljubljani razna predavanja, tikajoča se njih stroke. Peli so pri sv. maši, ki jo je opravil prevz. dr. Gregorij Rožman, zapeli dobrodošlico v Ljubljano došlim westfalskim Slovencem in ustanovili pevski zbor organistov in pevovodij.

d Veličastni evharistični kongres v Zagrebu so fotografirali tudi za kinopredstave. Barvani film, 200 m dolg, je že gotov in so si ga te dni ogledali časnikarji.

d Dvigalo v cerkvenem stolpu. Zagrebška stolnica ima kakor znano dva stol-

so lepo opletle cerkev. Na novo sprejetih je bilo 80 deklet. Častitamo! — Pri Sv. Luciji je umrla 78letna Marija Gabrovšček. — V Levpi v Gorah je preminula Jug Marija, dobra krščanska mati. — V Lokvah pri Trnovem je zgorela hiša Stefana Makuca. — V Sempetru pri Gorici je umrl ravnatelj v pokoju Anton Jakonič.

Francija.

s Grozna letalska nesreča se je pripetila te dni pri Chalonu na Francoskem. Neki pilot vojaške letalske šole je letal 300 m nad mestom, ko se je nenadoma vnel njegov aparat. Pilot je skočil z letala s padobranom, toda obroč padobrana je bil za njegovo telo preširok, tako da je pilot padel na zemljo in se razbil. Njegovo letalo je brez vodstva padlo na vrt enega najuglednejših trgovcev, kjer je rodbina bila ravno pri večerji. Trгоvec, njegova žena in hči so bili takoj mrtvi.

Švedska.

s Po več kot tridesetih letih najden. Leta 1897 so odleteli z balonom na Spitzberge, hoteč preleteti severni tečaj, slavni švedski raziskovalci severnih krajev August Andree in dva spremljevalca. Od navedenega leta ni bilo sledu za njimi. Te dni pa je našla neka norveška ekspedicija na Belem otoku, nedaleč od Franc Jožefove zemlje še dobro ohranjena trupla vseh treh, pokrita z ledom. Dognano je, da Andree in tovariši niso umrli takoj po padcu iz balona, ampak so preživeli nesrečo mesece, morda celo leta. Trupla Andree in tovarišev bodo prepeljali na Švedsko. Izpolnila se bo Andree-va želja, da bo pokopan v skupnem grobu z materjo.

Indija.

s Še ni miru. Indija se noče pomiriti. Uporni Afridi so se izpred trdnjave Pešavar sicer umaknili v gorovje, da zberejo nove moče. Indijci nočejo kupovati pri angleških trgovcih in zaprta industrijska podjetja straži policija. Gandi je iz zapora pisal indijskemu podkralju, naj zagotovi Indiji položaj dominijona, to je tako samoupravo kot jo imata Avstralija in Kanada in popolno pomiloščenje in boja bo konec. Kaj bo angleška vlada na vse to ukrenila, pa še ni znano.

Drobne novice.

50 novih bojnih ladij gradi Francija.

46 milijonov Din za manjšinske šole je vpustavila Češkoslovaška v proračun.

150 tisoč milijonov dinarjev za reklamo so izdali lansko leto ameriški trgovci.

Vojaško službo so skrajšali na eno leto na Španskem.

Velika inozemska naročila so dobile v zadnjem času angleške tovarne lokomotiv.

660 milijonov Din je določenih letos za zgradbo cest v Italiji.

Za več kot 2 in pol milijardi Din strojev so naročili Rusi v Ameriki.

6 milijardno posojilo hoče najeti Romunija.

4000 komunistov so pomorili kitajski narodniaki pri zavzetju mesta Čausi.

40.000 zamorcev je umrlo na lakoti v belgijski afriški pokrajini Kongo.

Protiboljševiški kongres se je vršil od 8. do 12. sept. v Feldkirchnu v Avstriji.

Petnadstropni hotel »Palac« je zgorel v romunski Bukarešti.

Novo poljsko vladu je sestavil maršal Pilsudski. V novi vladi so vsi prejšnji ministri.

18.500 nepismenih je v Berlinu, v Parizu pa še več.

Mussolini baje hudo boleha na raku, a noče k operaciji.

Milijon kilogramov turškega tobaka je nakupila letos Čehoslovaška.

150.000 Čehov je v amerškem Čikagu.

49.000 ljudskošolskih učiteljev šteje sedaj Češkoslovaška.

pa z lepim razgledom po mestu. Toda stolpa sta visoka in dohod v višino po mnogostevilnih stopnicah ni kaj prijeten. Zdaj bodo stopnice v enem stolpu podrli in napravili dvigalo, s katerim boš brez posebnega truda raz vrhnih delov stolpa občudoval Zagreb in okolico. Z dvigalom bo šlo višino hkratu do deset oseb.

d Radi velike brezposelnosti v Zedinjenih državah Amerike se bo vrnilo v Jugoslavijo mnogo naših izseljencev. Jugoslovanski izseljeniški komisarij v Ameriki se trudi na vso moč, da bi se vrnilo čim več naši hizi Amerike domov ter jih tako obvarovali v tujini pred težkimi posledicami daljše brezposelnosti.

d Veliki tiskarski dom so pričeli graditi na vogalu Masarykove in Miklošičeve ceste nasproti palači Vzemne zavarovalnice v Ljubljani. Stavba bo stala nad 3 milijone.

d Potrebni krediti za ureditev mlekarških zadrug po vsej državi so po rešitvi kmetijskega ministrstva odobreni. Do sedaj so otvorjene mlekarške zadruge v več kot 350 krajih.

d 120 italijanskih vojakov, ki so med svetovno vojno umrli v Mariboru kot ranjenci in ujetniki in bili tam pokopani, so sedaj izkopali in jih pripeljali v Ljubljano v skupni grob.

d Evharistični shod se vrši 13. in 14. septembra na Planinski gori. V soboto ob 6 zvečer bo govor in litanije. V nedeljo ob pol 1 ponoči sv. maša in sv. obhajilo. Sveta maša bo tudi ob 6 in ob 10. Ponoči bo izpostavljeno sv. Rešnje Telo. Spoveduje se v soboto od 4 pop. in v nedeljo od 4 jutraj dalje. Orgle v cerkvi so prenovljene. Po dolgoletnem molku bodo zopet zapele. Dohod preko meje je dovoljen kot običajno. Vsak naj se oglasi pri svojem župniku, kjer dobi navodila.

d Na praznik 8. sept. bodo slovesno blagoslovili Krekov prosvetni dom na Jesenicah. Novi dom ni le najlepša stavba na Jesenicah, ampak največji prosvetni dom na Slovenskem in živ dokaz, kaj premore katoliška prosvetna organizacija, ki že nad 30 let izorno deluje.

d Dne 14. septembra bodo slovesno otvorili Delavski dom v Kranju. Ob tej priliki se vrši tudi zborovanje gorenjskega delavstva.

d Krški škof dr. Srebrnič je izdal okrožnico, v kateri opozarja svoje vernike in kopaliske goste na vedno bolj pogoste prestopke zoper javno moralo in krščansko dostojnost v obmorskih kopalščih. Resne besede g. škofa veljajo v veliki meri slovenskim kopalcem, bodisi tam doli, bodisi pri nas doma.

d S planine Klom (glažarica) se je izgubil 2letni vol pinc. pasme. Ker je možno, da se je zatekel h kateremu tropu okoliških planin, prosimo lastnike istih, da na to opozorijo svoje pastirje. Če bi ga kdo našel, prosimo, da sporoči Pašni zadrugi za Selško dolino na Češnjici, p. Železniki.

d Posetnikom ljubljanske jesenske prireditve od 31. avg. do 15. septembra t. l. Uprava velesejma je izdala kakor prejšnja leta tudi letos stalne legitimacije po 30 Din. Taka legitimacija daje pravico do znižane vozne za polovično ceno. Legitimacije se

dobe v vseh večjih krajih cele države, lahko pa se naroče z dopisnico pri velesejskem uradu. Navodil, tiskanih v legitimaciji, se je treba točno držati. Zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno so posetnikom zagotovljena.

d Gospodarski stroji in orodje je razstavljeno v posebni skupini na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesejmu. Zastopani so izdelki naše države, Avstrije, Čehoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madjarske, Nemške, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Tako obsežne razstave kmetijskih strojev kot je na letošnjem velesejmu, še ni bilo. Večina strojev je v obratu.

d Ga. Marija Turšič iz Borovnice nam je poslala »pomladanski« pozdrav — jablanov cvet. Ista jablana je obenem polna zrelega sadja in cvetja; pač redek pojav. Lepa hvala za pozornost.

POSOLICA na posestva preskrbi; ameriško zadeve ureja; dolgeve vlerja; srečke drž. papirjev pregleduje, posreduje prodajo:
DR. IVAN ČERNE, gospodarska pisarna,
Ljubljana, Miklošičeva 6. Cene zmešani

d Preskrba z vodo. Po naročilu Nj. Vel. kralja je predsednik ministrskega sveta odredil, da se takoj podeli državna podpora v znesku 1 milijon 400 tisoč Din za razne vodnjake in vodovode v Dalmaciji.

d V Ljubljani je bil pretekli teden slavnj letalec J. C. Fithmaurice.

d Lubadar se je pojavil v trboveljskih občinskih gozdovih ter je napravil že mnogo škodo. Občina bo morala od lubadarja počakodovano drevje posekati.

d Jugoslovanski opij. Odkar v Jugoslaviji pridelujemo in izvažamo opij iz Jugoslavije, je letos prvič, da smo izključili posredništvo solunskega trga. Središče opijske trgovine se je preneslo v koplje in mi izvažamo naravnost in brez vsakega posredovanja solunskega trga, ki je vsako leto našim pridelovalcem opija veliko škodil. Do sedaj se je prodalo v inozemstvo 60 tisoč kg opija po ceni 680 Din.

d Rudarjem, ki so delali v Nemčiji. Vsi rudarji, ki so ob izbruhu svetovne vojne, med vojno ali že po prevratu zapustili delo v Nemčiji, imajo, ako so pri naših bratovskih skladnicah vplačali 36 mesecev za pokojninsko zavarovanje, pravico do vseh prejšnjih let v Nemčiji. Rudar, ki je s tem prizadet, naj javi svoja leta, ki jih je napravil v Nemčiji, pri pristojni bratovski skladnici, katera potrdi, da je 36 mesecev vplačeval v tukajšnjo pokojninsko blagajno in da je še aktiven član. To potrdilo se

naj nato takoj pošlje na naslov »Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani«. Rok za vlaganje teh prijav poteče z 30. septembrom 1930.

d Osemdesetletnico je praznoval dne 1. septembra pri Dev. Mar. v Polju g. Kočjančič Mihael, okr. orož. stražmojster v p. Bog ga živi še mnoga leta!

d Za mineralne in zdravilne vode je proglašena uradno voda iz arteških studencev v Novem Sadu.

d Z graditvijo pravoslavne cerkve v Ljubljani bodo kmalu pričeli. Ljubljanska mestna občina je dala za to cerkev svet in denarja v skupni vrednosti okrog dveh milijonov dinarjev. Pravoslavna cerkev bo stala, kjer je sedaj park Primoža Trubarja. Ministrstvo za šume in rude je naklonilo za stavbo 300 m³ lesa. Tudi pravoslavni patrijarh bo dal podporo. Proračun znaša tri milijone dinarjev.

d Odstavljeni občinski odborniki. Banška uprava je sporočila upravi mesta Subotice, da je sedem članov — občinskih odbornikov odstavljenih. To so papeški prelat in škofijski vikar Blaško Rajič in šest njegovih somišljenikov. Izpraznjena mesta občinskih odbornikov so ostala za enkrat nezasedena.

d Naš izvoz preko Soluna kaže od lanskega leta na letos porast od 12 na 15 odstotkov. Julija je bila v našem izvozu v tej smeri največja postavka drobnica, nato pa žitarice in grozdje.

d 5 m dolgega morskega psa so ujeli ribiči v Lovrani.

d Požar je uničil gospodarska poslopja župana Francu Petku v Cvetkovcih pri Ptuj.

d Radi drdranja motornega kolesa sta se splešila konja posestnika Druškoviča Antona iz Dolskega pri Rajhenburgu in sicer na strmi cesti med Kozjem in Podsredo. Druškovič je padel pod voz in so mu šla kolesa preko prsi. Obležal je nezavesten. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Dr. Ivan Hubad

zobozdravnik v Škofji Loki
ne ordinira od 9. do 20. septembra

d Konj je pohodil 63 letnega trgovca Fortunata Klinarja v Ribnici ter mu prizadejal težke poškodbe.

d Avto se je prevrnil blizu Stične. Znan trgovec g. Milan Končina se je vozil iz Ljubljane na Krko in od tam proti Stični, se je naenkrat znašel pod avtom. Krmilo je g. Končina tako močno stisnilo za vrat, da si ni mogel pomagati in se je zadušil.

d Po nesreči je padel pod vagnice, ki so ga do smrti povozili 34letni premikač Jurij Verdel na tovornem kolodvoru na Teznu pri Mariboru.

d Pri kopanju je utonil v jami opekarne v Janežovcih 17letni Janez Anžel iz Placar vrha pri Ptuj.

d Pri kopanju je utonil v Savi-Bohinji ki Franc Dolinar, delavec doma iz Gorij uslužben pri tvrdki Slavoc, k igradi cesto k jezeru.

d Cel kup bombaža je padel na delavca Antona Jošta v predlinici v Trzinu. V nekaj trenutkih se je Jošt zadušil.

Kupujem sadje

vseh vrst in vsake množine
za žganjekuho

Ponudbe z navedbo cene in časa dobave:

Destilacija „Triglav“

Preserie pri Ljubljani

d V Novem mestu je umrl učitelj g. A. Lenarčič, prideljen prosvetnemu oddelku okrajnega načelstva. Daj mu Bog večni mir!

d Samega sebe je zažgal v preiskovalnem zaporu v Ljubljani 28 letni zidarski polir Franc Zver iz Murske Sobote. Strašen čin je izvršil najbrže takole: Zver si je zvečer, ko je nastal v jetnišnici popoln mir, natlačil za srajco in za blače, krog in krog telesa vsopolno slame iz slamnjace. Nato pa si je slamo zažgal z vžgalicami. Ko je začutil bolečino, je zarjul, seveda je bil samoumor takoj nato odkrit. Bilo pa je že prepozno, da bi mu mogli zdravniki še ob pravem času rešiti življenje. Tako je moral mož umreti na dosedaj pri nas znani najbolj grozen način samoumora.

d Ukradeni je bilo dne 27. t. m. iz šolske veže v Dolenji vasi pri Ribnici črno lakirano kolo znam. »Puch IV« št. 317.874. Kdor kolo izsledí, dobi nagrado.

d Za pranje je kot nekdaš še vedno najboljši terpeninovo milo »Gazela«.

d Pri boleznih na ledvicah, v mehurju in debelem črevesu polajšuje »Franz-Josef« grenčica v najkrajšem času tudi večje težkoče pri odvajanju. Spričevala bolnišnic potrjujejo, da je »Franz-Josef« voda radi svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primerna za neprestano porabo pri mladih in starih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

PO DOMOVINI

Pri Novi Stifci.

Tiho, skromno, pa vneto se je pripravljala vsa ribniška dolina na svoj dan, ki je končno nastopil: lep, čist, solnčen, blagoslovljen... To zadnjo nedeljo namreč je bil pri Novi Stifci prirejen katoliški dan za fante in može iz ribniške dekanije. Vse je lepo pripravil gospod dekan Skubic iz Ribnice, ki je tudi sprejel prevzvišenega škofa dr. Rožmana, ki se je bil pripeljal v Ribnico že v soboto popoldne. Na kolodvoru se je bila ob tej slovesni priliki zbrala množica ljudi in duhovnikov iz doline, saj je bilo to prvič, kar je novi gospod škof nasledil svojega velikega prednika, da je prišel med naše Dolenjce v ribniško dolino.

Prevzvišeni se je iz Ribnice odpeljal z vozom proti Novi Stifci. Skozi po dolini so bili postavljeni vitki mlaji, okrašeni slavaloki, iz hiš so vihrale zastave. V Sušju je škofa Rožmana pozdravil župan Ambrožič, v imenu otrok pa mala deklica. V Sušju so postavili fantje svojemu škofu na čast izredno visok mlaj: do 30 metrov je bil visok.

Zvečer so pri Novi Stifci ubrano zapeli zvonovi; po vsej dolini se je razlila blagoslovljena pesem, na vseh gričih pa so se proti nebu dvignili rdeči plameni... Z Nove Stifte so našli 35 kresov, ki so žareli po ljubkih gričih v toplo poletno noč. Ob cerkvi pri Novi Stifci so tudi zažgali velik kres, pri katerem je bil navzoč tudi gospod škof, v bližini pa je vneto igrala domača godba, ki je bila Prevzvišenemu napravila tudi lepo podoknico.

V nedeljo jutraj pa so navse zgodaj oživele vse steze, pota in bele ceste v ribniški dolini. Iz vseh vasi so se dvignili na pot fantje in može, celo iz najbolj oddaljenih fara so se mnogi pripeljali v številnih skupinah, največ z bicikli, mnogi na okrašenih vozovih, iz Dobrepolj s tovornimi avtomobili, celo iz Ljubljane se je bila pripeljala močna skupina s posebnim avtobusom. Med zelenimi polji so stopali in spešili fantje v hrib k Mariji, peli in vriskali so, z gore pa so jih vdano pozdravljali zvonovi, ki so peli slovesno, ubrano, čisto in lepo, kot je bil lep in čist in solnčen božji dan, ki je nastajal.

Ob devetih dopoldne je fantom na gori pridilgal in nato maševal sam gospod škof dr. Rožman. Bila je nabasana cerkev, pa tudi zunaj okrog cer-

kve je bilo polno fantov, ki so bili prišli na klic svojih duhovnikov. Po sveti maši se je pred cerkvijo začel tabor, na katerem so govorili: najprej gospod dekan Skubic, ki je vse prav lepo pozdravil, nato g. dr. Basaj, ravnatelj Zadrúžne Zveze v Ljubljani, g. Terseglav iz Ljubljane, končno pa še en domač kmetski fant iz Velikih Lašč. Na holmu pred cerkvijo, pod 300 let starimi lipami se je bila zbrala množica fantov, cvet naše zemlje in naroda, čez 1000 jih je bilo, ki so ves čas verno, z zanimanjem, pa navdušeno sledili vsem govornikom. Zlasti je znal zadeti pravo struno naš stari fant Terseglav, ki je začel z govorom najprej mirno, skoro tiho, počasi, previdarno, nato pa vse bolj ognjevit, krepko, navdušeno... da je v vsakim stavkom zadel ob čustva vseh in je znova in znova sprožil val navdušenja, pritrdjevanja, vzlikov, ploskanja...

Tabor je zaključila pesem: Povsod Boga, potem pa so se fantje in može razšli k svojim domovom, noseč v sebi spomin na ta dan, ki je bil njihov in samo njihov — fantovski.

Spomin na vojsčake...

(Dobrepolje.

Vsa naša dolina že težko pričakuje nedelje 7. septembra, ko bo na farnem pokopališču odkrit spomenik v svetovni vojni padlim faranom. Spomenik je naredil g. prof. Franc Kralj, umetnik dobrega slovesa, tukajšnji domačin. Temelj spomenika tvori meter visoka gomila, ki naj predstavlja skupen grob vseh padlih Dobrepoljcev. Ne bo cvetja na njem, le travnata ruša ga pokriva, ker tudi bojne poljane niso bile z rožami posute... Vrh gomile je štirioglat postavek, na njem so vklesana imena z rdečimi črkami, kot kri, ki so jo padli prelili za svojo domovino... Vseh imen je 102. Na podstavku je tri metre visok valj, vrh njega pa stoji smrtno zadet vojak v polni bojni opravi. Z levico grabi mož za skeleto rano na prsih, desnico pa dviguje nad glavo, pokrito z bojno čelado. Pogled na spomenik je veličasten in ponosni amo na domačina-umetnika, ki nam je ustvaril ta umotvor. Pri odkritju v nedeljo bosta govorila g. Fran Bonarč, bivši vojni kurat, in g. R. Wagner iz Ljubljane. Vmes bo zapel domač možki zbor nekaj žalnih pesmi, svečanosti primernih. Igrala bo tudi godba.

Potujete v kopališče

da se rešite svojih kroničnih revmatičnih bolečin. — Za naglo in popolno ozdravljenje ne pozabite vzeti seboj 1 do 2 steklenici

»ALGE«.

»ALGA« Vam bo pospešila uspeh. Okrepitev je sigurna in trajna.

»ALGA« v lekarnah in drogerijah 1 steklenica Din 16.—.

Poravnajte naročnino!

Za naročnike - zamudnike, to je one naše poštne naročnike, ki doslej iz kakršnegakoli razloga niso plačali celoletne naročnine za »Domoljuba«, prilagamo v današnji številki položnico. Vsak, kdor dobi v svojem listu tako položnico, naj takoj pogleda, koliko je za letos še na dolgu in brez odlašanja nakaže potrebno vsoto. — Polletna naročnina za vse kraje Jugoslavije velja 19 Din, četrtletna pa 10 Din. — Naročnikom, ki do srede tekočega meseca ne plačajo zaostanka, se pošiljanje »Domoljuba« ustavi. Prizadeti pozor!

Po končanem odkritju bo prireditelj v Prosvetnem društvu pri pogrnenih mizah. Naj navedemo še nekaj podatkov o spomeniku: celoten, s podstavkom vred tehta nad 7000 kg, vojak sam pa okrog 3000 kg. Visok je spomenik 7,50 metrov, stal pa je 32.000 Din. Podstavni kvader z imeni in vojak sam je z nabrežinskega marmornja. Pri spomeniku so razen umetnika Kralja, ki ga je zasnoval, sodelovali z deli še trdka Toman in Cihlar ter akademski kipar Repič, vsi iz Ljubljane. Pri postavljanju je bil navzoč umetnik sam, postavljati pa so pomagali odborniki in mnogi drugih domačih fantov in mož. Vsi rojaki in z nami vsi znanci z bojnih poljan, pridite ta dan, 7. septembra, v Dobrepolje, da obnovimo spomin na naše najbrdkejši dni in da počastimo spomin padlih tovarišev-trpinov!

250 letnica.

(Sv. Jožef nad Celjem).

Letos poteče 250 let, odkar so verni Celjani pozidali nad Celjem lepo cerkev sv. Jožeta.

O zidanju lepega svetišča nam pripoveduje zgodovina to-le: Leta 1679. je obiskala Celje grozna kuga, ki je bila lepo mesto že poprej v letih 1644 in 1647 skoraj popolnoma izpraznila. V tej hudi stiski so Celjani šli bosonogi in jokajoč v procesiji na prijazen grič, ki se dviga na vzhodni strani 60 metrov nad mestom. S seboj so nesli težek lesen križ, ki so ga kot drevo življenja zasadili vrh griča z zaobljubo, da hočejo tam cerkev pozidati v čast sv. Jožetu, če bi po njegovi mogočni priprošnji prenehala strašna kuga.

Križ, ki so ga stari Celjani postavili na kraju zaobljube, je bil kakih 20 metrov daleč od cerkve vzdignjen pozneje v mrtvašnico, v sedanjo kapelo lurske Matere božje. Leta 1897. je bilo sveto truplo, ki je bilo od zoba časa že precej pokvarjeno, sneto s križa, popravljeno in v romarsko hišo prineseno. Podolgovato bruno zaobljubljenega križa se pa še vedno nahaja na zunanji poprečni strani omenjene kapelice.

Slovesno zaobljubo so napravili verni Celjani na god sv. Martina, 11. novembra 1679; že meseca januarja naslednjega leta 1680 je nehala razsajati strašna kuga. Zato so hvaležni meščani nemudoma začeli zidati zaobljubljeno hišo božjo. Pri tem delu jim je pomagalo osem sosednjih občin. Še isto leto so obljubo izpolnili in cerkev zidali.

Leta 1852 so slavni škof Slomšek lepo cerkev izročili misijonarjem sv. Vincencija Pavelskega.

Da se zahvalimo sv. Jožetu za vse dobrote in milosti, ki jih je izprosil na tem svetem kraju Celjanom in celi škofiji skozi 250 let, se bo obhajalo od 11. do 14. septembra slovesna tridnevica. V četrtek, petek in soboto bo zjutraj ob pol 6 sv. maša z blagoslovom in nato pridiga, ob 10 sv. maša in pridiga, zvečer pa ob 5 pridiga in pete litanije. Za sklep pobožnosti, v nedeljo 14. septembra, pa bodo prevrženi knezoškof lavantinski dr. Andrej Karlin opravili ob 10 pontifikalno sv. mašo. Vsi častilci sv. Jožeta so vabljeni k tej slovesnosti.

Obletnica.

(Staje pri Igu.)

V nedeljo sta v krogu svoje družinice obhajala 40 letnico poroke vsem prikljubljena Bobnar Franc, vodovodni monter in njegova soproga Uršula roj. Marinko, sestra pok. dr. Josipa Marinka, gimnazijskega profesorja. Kljub težavam in letom sta še oba čila in delavna. Zato jima iz srca kličemo: Bog vaju ohrani še mnogo let!

Gasilci.

(Dolenja vas pri Cerknici.)

Naše gasilno društvo si je po trudopolnem zbiranju prispevkov nabavilo novo motorno brizgalno. Društvo je zbiralo prispevke doma in v Ameriki. Največji uspeh je imel g. Franc Obreza v Ameriki. Nabral je 6500 Din, za kar mu bodo Dolenjci vedno hvaležni. Ker pa nova motorka še ni plačana, priredi gasilno društvo za kritje dolga veliko vrtno veselico. Veselica se vrši 7. septembra v gostilni g. S. Tratnika ob 3. Novost bo vaja z novo motorko z alarmom. Pri veselici sodeluje godba cerkniškega gasilnega društva. Ljubitelji naravnih krasot si lahko ogledajo tudi slavno Cerkniško jezero, ki je zopet polno vode. Z ozirom na dobrodelni namen, se občinstvo vladno vabi na prireditev.

Knjižnica društva »Kamnik«.

(Kamnik)

Naša društvena knjižnica je premalo poznana in obiskana, kakor se je pokazalo na občnem zboru društva »Kamnik« v Kamniku dne 20. avgusta t. l. Člani, pridite, berite lepe knjige in revije v prostorih društvene knjižnice; knjige morete vzeti tudi na dom! Knjižnica je odprta vsako nedeljo od 10—12. Vezani novejši letniki »Casa«, »Dom in Sveta«, »Mladike«, »Mentorja« bodo pa zadovoljili vsakogar! Dijaki, posezite po Jurčiču, Stritarju, Finžgarju in Cankarju! — Vsi prijatelji lepe knjige iskreno vabljeni. — Odbor.

Gasilska slavnost.

(Dobrova pri Ljubljani.)

9. septembra praznuje naše gasilno društvo blagoslovitev nove brizgalne. Brizgalna, ki je kombinirana na motorni in ročni pogon, se je pri prvi preizkušnji izkazala kot prvovrstna. Društvo se je z vso vnemo oprjelo dela, da se slavnost izvrši, kar mogoče najlepše. Naša dekleta se bodo oblekla v lepe narodne noše ter nastopile v prevodu. Upamo, da tudi fantje ne zaostanejo ter otvorijo sprevid s konjenico v narodnih nošah. Zato prihitite, prijatelji gasilcev, na Dobrovo, da bomo ta dan skupno pokazali, da znamo ceniti gasilno društvo tudi ob taki praznovanju in ne samo pri požarih. Vam pa, gasilci, kličemo: Le tako naprej po poti, katero ste začrtali in želi boste uspeh za uspehom!

Mekinja.

(Razno.)

Smrt je pri nas zadnji čas krepko zastavila; tekem enega tedna je pobrala kar tri: Katarino Jan (p. d. Guščevo), ki si je pridobila mnogo zaslug pri zidanju lurske kapele v Godiču; Mihaela Golob (p. d. Blažka), odločnega katoliškega moža, člana apostolstva mož; in Minko Koritnik, članico dekl. Marijine družbe, ki je sicer nagloma umrla, a je smrt ni našla nepripravljenega. — Marijina družba za žene je 2. avgusta imela romarski izlet na Rakovnik. — Na Mali Šmaren popoldne ob pol treh ob priliki cerkvenega shoda bo opisoval govornik svoje letošnje romanje v Lurd. Vabljeni vsi častilci Brezmadežne!

Božja pot.

(Krško*ob Savi.)

Na božjo pot k sv. Rozaliji je prišlo že zadnjo nedeljo precej romarjev Hrvatov in Stajercev. Žal, da ni bilo službe božje. V ljubljanski škofiji praznujemo namreč Angelsko nedeljo šele prva v

Okrajna Kmetijska Zveza za krški okraj ima v nedeljo dne 14. septembra ob 3 popoldne v društveni dvorani v Kostanjevici izredni občni zbor. Na dnevnem redu je: 1. Izprememba pravil. 2. Slučajnosti. Pride tudi govornik iz Ljubljane. Člani Kmetijske Zveze, kmetijski možje in fantje, pridite in z obilno udeležbo pokažite svojo stanovsko zavednost. —

septembru; zato je v nedeljo 7. septembra običajni romarski shod pri sv. Rozaliji in sicer na predvečer (to je v soboto zvečer) pridiga, litanije in prilika za spoved. V nedeljo zjutraj pred sv. mašo obhajanje, ob 6 sv. maša s pridigo, ob 10 slovesna služba božja.

Shod.

(Primskovo.)

Na Mali Šmaren bo v naši božjopotni cerkvi običajen romarski shod. Častilci Marijini od blizu in daleč so vladno vabljeni! Pri nas imamo lepo delujoče apostolstvo mož in fantov. Vabimo tudi druge, da se nam pridružijo.

Vol je izgnil.

(Mirna.)

Vol je bil ukraden ponoči iz hleva posestnika J. P. Vola je tat zjutraj v bližnji občini prodal za 4000 Din. Imel je ponarejene potne liste. Po prodaji se je tat odpeljal proti Litiji. Orožništvo v Trebnjem je bilo takoj o tavini obveščeno, in res se jim je posrečilo, da so ga še istega dne prišli v Litiji. Zapravi je 200 Din, drugi denar pa je imel še pri sebi.

V spomin moči poštenjaku.

(Mirna.)

Položili smo k večnemu počitku g. Antona Sularja, posestnika na Mirni. Kakor je bilo lepo njegovo življenje, tako je bil lep njegov pogreb. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudstva v spremstvu štirih duhovnikov in domače požarne brambe. Ob odprlem grobu se je od pokojnega poslovil g. Neubauer, kupnik izpod Gabra, mirnški rojak. Pokojnik je bil mož katoličan ne samo po imenu ampak tudi po življenju. Njegova hiša je bila zatočišče revežev, v kateri je našlo zavetje in uteho mnogo starih in revnih ljudi. Bolezen, ki ga je mučila zadnja leta, je prenašal z vso potrpežljivostjo in vdan v božjo voljo ter kljub njej dosegel častljivo starost 81 let. Počivaj v miru blagi mož in Bog ti bodi obilen plačnik za vse dobro, ostalim pa globoko sožalje. — Pea je obgrizel go. P. tako močno, da so jo morali odpeljati v bolnišnico.

Razno.

(St. Jernej na Dolenjskem.)

Toča nam je na praznik Vnebovzvetja po njivah in vinogradih naredila precej škode. Zgodnja ajda je ponekod skoraj vsa uničena. Sreča v nesreči je ta, da niso bila vsa polja po toči prizadeta. Vinograde po Tolstem vrhu je letos pa kar dvakrat toča dosegla. Ponekod je do polovice pridelka uničena. — Gospodinjina šola prične s 16. septembrom petmesecni tečaj. Prijavitelj se je treba pri vodstvu šole do 15. septembra. Sprejmejo se tudi gojenke iz drugih župnij. — Dvorazredno šolo bodo zidali na gor. Vrhpolju. Prostor je že več let kupljen. Za zidavo nove šole v St. Jerneju pa menda še ni prišlo do sporazuma, kateri prostor bi bil bolj prikladen in bolj po ceni, ker je komisija odobrila več prostorov za primerne.

Nekaj novic.

(Bučka)

Imamo nebroj novic — razveseljivih, neprijetnih in tudi žalostnih — pa od vsega sporočamo le par stvari: V preteklem poletju smo izvršili precej popravil okrog naše farne cerkve. Sezidali smo likno pokopališko ograjo, ki nas je mnogo stala, preuredili nadarbinska poslopja in pripravili v njih primerno sobo za društvene sestanke. V bližnjih dneh pričnemo tudi s popolnim presnaženjem župne cerkve. Za omenjena dela smo poleg drugega žrtvovali deslet nad 100 voz kamenja, nad 60 voženj vode iz skoraj pol ure oddaljenega potoka, nad 40 »šur« strešne in zidne opeke. — Letina bo srednje dobra, sadja bo samo »za pokušnjak«. Vinskemu pridelku je pri nas toča prizanesla, toda mnogi se že bojijo, če ga bodo mogli spraviti v denar. Imajo

že precej lanske kapljice v zalozah. — Izza 25. avgusta imamo naznaniti dva slučajna hitre, nagle smrti. Ga. Cecilija Zalar je umrla, zadeta od kapi; nadebudni mladenič Alojzij Peterlin, sin premožnega kmetijskega posestnika pa je bil zadet od puškega strela. Ponoči je šel fant naproti svoji materi, ki je morala v sosedno vas, kjer se je zakašnila. Ko je prišel od doma na vaške njive, prileti kroga in mu v hipu prevrta prsi ravno skozi srce. Drugo jutro so ga našli mrtvega v mlaki strnjene krvi. Osumljenega zločinca so orožniki že aretirali in sodišče bo razpravljalo o nečutenem zločinu. Dogodek je zbudil med ljudmi dokaj zgražanja, ker je bil rajni vedno fant odkritega značaja, dostojen, ubogljiv in pošten. Zaluzočim staršem sožalje, pokojniku pa bodi sodba božja milostljiva.

Turisti, pridite!

(Vrh pri Krki.)

Sredi prijaznih košenic vrhu gore sv. Duha, uro hoda od Višnje gore ali od Stične stoji cerkev sv. Duha. V cerkvi renovira tri starinske oltarje znani podobar Franc Vočnik iz Novega mesta. Nenavadna prilika se nudi vsem pravim prijateljem naše lepe dolenske atrani, našega svetlega zraka in krasnega razgleda v nedeljo dne 14. t. m., ko priredi Prostovoljno gasilno društvo Vrh pri cerkvi sv. Duha veselico z godbo. Ob 1 bodo pete litanije, po tem blagoslovitev nove motorne brizgalne. Po blagoslovitvi pa se začne veselje ob godbi na pihala in ob pogrnenih mlazah. — Tuisti, ne zamudite prilike.

Naše gospodarstvo.

(Primskovo pri Kranju.)

Tudi pri nas napredujemo. V teku so dela za napeljava elektrike iz deželne elektrarne Završnice, katere nam bo zasvetila koncem meseca. S tem bo izpolnjena naša stara želja. — Letokno spomlad smo ustanovili kmetijsko strojno združenje. Skupno z gasilnim društvom si gradimo dom, kateri bo v čast in ponos vasi. Ustanovitelj in načelnik združenja je Ivan Lokar. Združenje ima mlatišnico na poravnano slamo, slamoreznic in cirkularno. Vse te stroje je združenje naročilo iz tovarne Vihterle Kovačič. Posebno mlatišnico deluje v splošno zadovoljnost, ker gre iz nje vsa slama poravnana. — Letina je pri nas bolj srednja. Sedaj zopet pritiska suša, kar bo škodovalo posebno ajdi.

Belokranjski kotiček.

Vas Doljani v Zumberku pogorela.

V noči od četrta 28. avg. na petek je v bližnjem Zumberku ogenj močno požgal vas Doljani pri Sveti Nedelji, dve uri od Metlike.

Bila je to precejšnja vas, ki je štela 36 hišnih števil, največini lesena in s slamo krita.

Ogenj je nastal malo pred polnočjo in ni ugotovljeno, kako. Ljudje so po večini že prav trdo spali in zato je bil strah še večji, ko so sredi plamenov se zbudili in je bila zmedenost še bolj nevarna, ker je le malokdo imel glavo na pravem koncu. Tako je ogenj nebrzdano grabil naprej vse do jutra. V bližini ni nobene požarne brambe, iz dalje pa se ni dalo ugotoviti, kje pravzaprav gori, ker je vas pomaknjena po neki dolini daleč gori proti Gorjancem. Šele zjutraj je prišel v Metliko glas, da gori v Doljanih, nakar so hiteli gasiti. Ogenj je uničil v celoti 37 poslopij. Zgorelo je 8 hiš, več podov, hlevov, svinjakov, kaš in drugih poslopij. Zelo veliko je zgorelo perutnine in 4 prašiči. Manjše poškodbe so dobili tudi nekateri ljudje pri gašenju. Ogenj je prizadejal občutno škodo 15 gospodarjem. — Mnogim je zgorelo prav vse, tudi oprava in živež. Škoda se ceni na 750.000 Din.

Trifarsko žegnanje

To smo vam jedli in pili, pili, da je človeka strah. 111 jancev je bilo pečenih in pojedinih, zunaj na planem in 4 mastni prašiči so nam bili komaj za malo južino, pa ob 2 popoldne že niso od vsega tega mogli najti drugega kot kako kost. Toda to je le oni del, ki je bil pečen in pojejen pod božjo streho — toda kdo naj prešteje ono, kar je bilo mesa in pečenice razprodane v štirih gostilnah, kuhinjah in koliko je bilo kurjih smrti tam na okrog. Če se je popilo 36 hl vina in do 60 sodčkov piva, je že moralo biti nekaj podlage. Pa ne mislite, da smo vse to pogoltili Metličani! To je praznik vse

Bele krajine in za 7000 ljudi pa ta številka ni več tako grozna.

Sestanek zadrugišnikov vinarske zadruga v Metliki.

Letošnja jesen prične vinarska zadruga v Metliki delovati. Treba pa je, da se vsi zainteresirani, zadrugišniki in tisti, ki bi radi še pristopili, zberemo pred trgovino, da se pomenimo o tem, kako naj se poslovanje vrši. Treba je, da se vse uredi sporazumno, zato so vsi prizadeti povabljeni, da pridejo v ponedeljek dne 8. septembra, na Malo mašo po osmi maši v društveno dvorano, kjer se bomo o tem, koliko bo kdo dal, kaj in kako se bo dovajalo in kako plačevalo in še marsikaj drugega bo prišlo na vrsto.

Duhovniške spremembe. Podzemelj je po osmih letih vnetega delovanja zapustil g. župnik Remigij Jereb. Odšel je v Ljubljano. Na njegovo mesto je prišel Belokranjec dobro znani g. Andrej Ilc, ki je doslej služboval v Leskovcu. V Leskovcu pa odide iz Podzemlja g. kaplan Karl Papež, ki je po enoletnem bivanju med nami znal pridobiti zlasti srca naše mladine tako, da ga bomo težko pogrešali.

+ Kmet in sin dijak. Kmeta je skrbelo, če je fant napravil izpit. Ker ni bilo nobenega glasu od nikoder, je brzojavil sinu: »Ali si zdelal?« — Za odgovor je plačal vnaprej in ga še tisti dan dobil, namreč: »Zdelalo me je!«

+ Katedrska učenost. — Profesor: Kako pada temperatura vode v veliki globini, se najlaže prepričate, da vtaknete eno roko v 1 m globoko, drugo pa v 10 m globoko vodo.

+ Odvetnikov sin. Katehet razlaga nauk o nebesih in ga zaključil z besedami: »Kdor toresij dobro dela, pride v nebesa. Stanko, kaj se pa zgodi s takim človekom, ki dela slabo?« — »Takega pa moj oče zagovarja«, se odreže odvetnikov sinček.

Radio.

Vsak dan: 12.30 Gramofonske plošče — 13.00 Napoved časa — 13.30 Dnevne vesti — 22.00 Poročila, napoved za naslednji dan. — Četrtek, 4. sept.: 12.00 Sprehod po šumarski razstavi (lesno-industr. oddelek) — 18.30 Koncert Radio-orkestra — 19.30 Otroška ura — 20.00 Plošče — 20.30 Jugoslovanski večer: Pevski kvartet »Glasbene Matice«. — Petek, 5. septembra: 12.00 Sprehod po šumarski razstavi (lesno-industr. oddelek) — 18.30 Koncert Radio-orkestra — 19.30 Gospodinjska ura — 20.00 Orgelski koncert Matija Tomca — 21.00 Pevski kvartet »Ljubljane«. — Sobota, 6. septembra: 18.30 Koncert Radio-orkestra — 19.30 Tedenski pregled — 20.00 Prenos iz Belgrada — 22.15 Prenos iz Bleda. — Nedelja, 7. septembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe 10.00 versko predavanje — 10.20 O sadjarstvu — 11.00 Promenadni koncert Kerkovega prosv. društva iz Jesenic (prenos) — 15.00 Plošče — 15.30 O kitajski kulturi — 16.00 Čtivo iz Murnikovih spisov — 16.30 Napoleonov samovar (veseloigra) — 17.00 Pevski kvartet iz Krške vasi — 20.00 Prenos misijonske akademije iz unioanske dvorane — 22.15 Prenos iz Bleda. — Ponedeljek, 8. septembra: 11.00 Koncert Radio-orkestra — 15.00 Na razvalinah antičnega buddhiškega mesta — 15.30 Plošče — 16.00 Humoriistično čtivo — 16.30 Valčkova ura, izvaja Radio-orkester — 20.00 Rezervirano za mednarodni prenos. — Torek, 9. septembra: 18.30 Koncert Radio-orkestra — 19.30 Predavanje — 20.00 Prenos iz Zagreba — 22.15 Radio-orkester. — Sreda, 10. septembra: 18.30 Koncert Radio-orkestra — 19.30 Tavčarjevi zbrani spisi — 20.00 Samospeve poje ga. Škvarča Antonija — 21.00 Radio-orkester.

J. V.:

Novi kazenski zakon.

(Nadašjevanje.)

Denarna kazen. Zelo pogosta kazen je denarna kazen, bodisi kot glavna, bodisi kot stranska kazen. Obstoja v tem, da mora obsojenec v določenem roku plačati sodišču določeno vsoto denarja, na kolikršno vsoto ga obsodi sodišče. Najmanjša denarna kazen sme znašati 25 Din.

Denarna kazen se mora vedno odmerjati z ozirom na življenjske razmere storilca, ki vplivajo na njegovo plačilno zmogljivost. Bogati in revni storilec se torej ne obsodita za enako kaznivo dejanje na enako višino denarne kazni, temveč se obsodi bogati na višji, revni na nižji znesek, kar je edino pravično. More se tedaj dogoditi, da bo za neko žalitev, katero sta z enako krivdo učinila skupno bogati in revni storilec, obsojen prvi na plačilo 5000 Din, drugi pa na 500 Din kazni. Kazen mora zadeti oba enako.

Za plačilo denarne kazni sodišče že v sodbi odredi plačilni rok, ki ne sme biti krajši od 14 dni niti daljši od 3 mesecev; ta rok velja od dne, ko postane sodba pravomočna (t. j. ko je potekla obsodba na denarno kazen od zadnje najvišje inštanče). Ta rok pa more sodišče na prošnjo tudi podaljšati do enega leta; poleg tega mu sme sodišče dovoliti plačevanje v obrokih; siromašnemu obsojencu sme dovoliti, da kazen odsluži v korist fonda, v katerega se sicer stekajo denarne kazni, če je kaj takih poslov ali tudi

Hranilnica na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Urađuje vsak delavnik od 8.—12. in 14.—17., v nedeljo od 15.—17. ure.

27

RAZNO

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

»In kako mislite, da bo mogla naša ljuča strežnica Dolce s svojo zgovornostjo in nežnostjo pripraviti našega bolnika do tega, da si bo dal pometati in osnažiti svoj želodec, če bo nosila na nosu to, kar ji nalaga preslavno oko postave. Obračam se na slavno poslušalstvo in prosim vljudno za njegovo mnenje.«

Pozvana slavna gospoda sicer ni naravnost odgovorila, toda njen smeh je bil dovolj jasen; pritrjevala je Vitalisu in zasmehovala stražnika. Predvsem pa so se ljudje zabavali nad Joli-Coeurjevimi spakami, ki se je bil postavil za »slavnega predstavitelja oblasti«, mu za hrbtom kazal osle, roke prekrižal kot on ter z eno roko v boku metal glavo nazaj z jako zabavnimi kretnjami in spakami.

Razdražen od Vitalisovega govora in ogorčen vsled smeha poslušalcev se je stražnik, ki ni bil videti postrežljiv človek, nenadoma obrnil nazaj.

Tedaj je zagledal opico, ki je z roko v boku ponosno in bahaško stala za njim. Nekaj trenutkov sta si človek in žival nepremično gledala v lice v pričakovanju, kdo izmed obeh bo prej povesil oči.

Sele grohot, ki je glasno zahrumel in kar ni mogel nehati, je končal ta prizor.

»Če jutri Vaši psi ne bodo imeli nagobčnikov,« je zavpil stražnik in nam zagrozil s pestjo, »Vam rečem le to, da Vas spravim pred sodišče.«

»Na svidenje jutri,« je rekel Vitalis, »na svidenje!«

In medtem ko je stražnik odšel z dolgimi koraki, je Vitalis ostal spoštljivo sklonjen v dve gube. Nato se je predstava nadaljevala.

Mislil sem, da bo moj gospodar šel kupit nagobčnike za pse, toda tega ni storil, in tudi ves večer je minil, ne da bi spregovoril besedice o svojem prepiru s stražnikom.

Tedaj sem se opogumil in sem sam začel o tem govoriti.

»Če nočete, da bo jutri Capi med predstavo zlo mil nagobčnik, menim, da bi bilo dobro, če ga nanj že vnaprej privadimo. Pod nadzorstvom se mu bo mogoče nekoliko privadil.«

»Kaj misliš, da jim bom res dal železno ogrodje?«

»Pri moji veri, zdi se mi, da je stražnik ves pri volji, vam nagajati.«

»Ti si s kmetov doma in vidi se, da kot kmet izgubljaš pogum pred stražniki in žandarji. Toda le miren bodi! Bom že jutri tako obrnil, da mi stražnik ne bo mogel naprtiti pravde in da vendar moji učenci ne bodo preveč trpeli. Z druge strani pa bom uredil tako, da se bo tudi javnost nekoliko zabavala. Ta stražnik nam bo še moral pomagati k nenavadno velikemu dobičku in bo moral igrati smešno vlogo v prizoru, ki ga pripravljam. To bo mala sprememba v našem sporedu, pri kateri se bomo tudi sami smejali. Zato bo šel jutri čisto sam z Joli-Coeurjem na naš prostor; tam boš napel vrvi in igral boš nekaj komadov na harfi. Ko boš imel dovolj poslušalstva krog sebe in ko bo stražnik že prišel, tedaj bom na: stopil jaz s psom. In tedaj se bo začela burka.«

Ni kaj rad ne bi šel sam na tak način začeti igre, toda poznal sem svojega gospodarja in sem vedel, da se mu ne smem upreti. Vedel sem tudi to, da v danih okoliščinah ne bom mogel pregovoriti

Švedskega kralja Fridrika so na njegovem potovanju v neki vasi izredno slavnostno sprejeli. Župnik ga je na čelu vaščanov pozdravil s pesmijo, ki jo je sam zložil. Kralja je presenetil lepi sprejem, poleg tega mu je ugajala pesem in rekel je: »Bis!« (še enkrat). Pesnik je ponovil nagovor in kralj mu je podaril 50 cekinov. Župnik se je poklonil spoštljivo in obenem posnemal kralja rekoč: »Bis!« — Fridriku je bil ta dogodek tako po godu, da mu je res podvojil darilo.

Zagovoril se je: »Le to se mi čudno zdi, da morete prodajati blago tako poceni! Saj morate imeti pri tem zgubo!« — »Nič ne zgubim! Saj bi bilo še potem nekaj dobička, če bi blago celo plačali!«

Gandhi in Radecki. — Znano je, da je Gandhijeva vstaja v Indiji pričela z bojkotom soli. Vsak naj si sam zajame soli ob morski obali in naj ne plača davka. Podobna način borbe proti gospodarjem dežele dežele so

tako, da nekaj plača, nekaj odsluži. Če obsojenec v določenem (tudi podaljšanem) roku ne plača kazni, pride do prisilne izvršbe (rubljenja etc.). Če se tudi tako ne da doseči izplačila, pride do izvršitve nadomestila za denarno kazen, ki obstoji v tem, da mora obsojenec odslužiti zapor. V sodbi se mora namreč vedno izreči za slučaj nemožnosti plačila nadomestna kazen zavora, ki pa pri zločinstvih ne sme presegati enega leta, pri prestopkih pa ne 6 mesecev zavora. Če je obsojenec plačal le en del denarne kazni, ostali del pa se mu niti prisilnim potom ne more iztirjati, mora obsojenec mesto ostanka neplačane denarne kazni prestatiti kazen zavora, ki se odredi primerno ostanku neplačane denarne kazni. Isto velja za slučaj, da z delom odsluži le del kazni. Če pa je obsojenec v zaporu, ker ni mogel plačati denarne kazni, pa jo plača sedaj (ker je n. pr. postal dedič), se lahko takoj reši zavora. Pri tem se odbije toliko, kolikor ustreza že prestatemu zaporu. Če pa je obsojenec umrl, preden je plačal denarno kazen, se ta kazen ne izvrši (odpade).

Poleg označbe denarne kazni pozna naš zakon še takozvano d o d a t n o d e n a r n o k a z e n. Določa namreč: če kdo iz koristoljubja stori kaznivo dejanje, za katero zagroža zakon kazen robije ali strogega zavora, ga sme sodišče poleg robije ali strogega zavora obsoditi še na denarno kazen do 25.000 Din (to je najvišja mera), v kolikor zakon pri posameznih kaznivih dejanjih ne določa drugače. Dejanja iz koristoljubja so tista, pri katerih si hoče storilec pridobiti gneten dobiček

oziroma korist, bodisi zase ali za drugega. Torej dejanja, ki izvirajo iz nečastnih nagibov. Za slučaj, da bi storilec ne mogel plačati te dodatne kazni, se izreče prostostna kazen ali robija ali strogi zapor, na katero od teh kazni je sicer obsojen storilec. Vendar pa ta nadomestna prostostna kazen ne sme presegati sama po sebi 1 leta robije ali strogega zavora in z glavno kaznijo vred ne 20 let robije ali pet let strogega zavora.

Po določbi starega kazenskega zakona so se denarne kazni stekale v ubožni sklad občine, iz katere je bil dotični obsojenec. Po novem kazenskem zakonu pa je ta vir občinam usahnul, kajti odslej se stekajo denarne kazni v fond za graditev kazenskih zavodov ter zavodov za očiščevanje.

Izgubljen je častnih pravic. Ostrnost težjih kazni (smrtne kazni, kazni robije, zatočenja, strogega zavora) pa ne obstoji samo v prestatanju dotičnih kazni. Za marsikoga so morda še hujše druge kazenske posledice, ki so zvezane z vsako tako kaznijo. Tako posledica je predvsem izguba častnih pravic; to ni samostojna kazen, temveč se more obsoditi nanjo le poleg glavne kazni. Na izgubo častnih pravic se obsodi tisti, ki je obsojen na smrtno kazen, kazen robije, zatočenja ali strogega zavora. Navadni zapor in denarna kazen s takimi posledicami nista zvezana.

(Dalje sledi.)

Vsak kmet mora biti član svoje stanovske organizacije!

Radovan Hrastov:

Sprehodi po tujih krajih.

(Dalje.)

3. Glavno mesto Inomost.

Ob kalni, valoviti, široki Ini smo jo končno navse zgodaj pridrsali v Inomost, glavno mesto Tirolske, katero šteje 72.000 prebivalcev.

Mesto ima krasno lego med gorami, ima znamenito, staro univerzo (vseučilišče), kamor hodijo poslušati in študirati tudi naši fantje, zlasti medicinci. V mestu je lep, nov, nekoliko let pred vojsko zgrajen kolodvor, zelo moderno, praktično, okusno zidan, dalje krasen narodni muzej, nekoliko starijskih hiš, ki jih kažejo tuju, za lep denar seveda, med njimi je ena, ki ima morda zlačo streho, potem originalno razglednico (panoramno), postavljeno v zidani zgradbi, pa zelo okusno in prirodno urejeno, končno nekaj parkov, ki niso kaj prida, pa nazadnje še tramvaj, starinski tramvaj, tak, kot je naš v Ljubljani, počasen, km, škripa, oč.

Sicer pa je Inomost na glasu kot čedno mesto, ki more in zna privabljati množice tujcev iz vseh strani sveta ob vsakem letnem času. Mesto ima lepe, udobne vlakovne zveze na vse strani, v notranjost države, proti Beljaku, Solnogradu, Lincu, Dunaju, pa tudi proti Italiji, proti Nemčiji, proti Švici. Mesto je izhodišče za mnoge krasne in zanimive izlete v okolico, v zelene doline, pa takisto v strme gore. V vse kraje prideš ali z železnico, ali s tramvajem, z avtobusom, z vzpenjačo.

Skozi mesto teče Ina, glavna reka dežele. Njen tok je že zdavnaj uravnan v skalnato, solidno zgrajeno brežje; deroča, kot je, bi reka sicer napravila mnogo škoda.

Za tuje pripravijo domačini sijajno reklamo. Večje skupine pričakujejo na kolodvoru, jih vozijo z avtobusom po mestu, v bližnjo okolico, vodijo v muzeje, v razglednico, ki je res nekaj posebnega, zgrajena pa je bila tudi le radi tujcev in pa hkratu zato, da dviga domoljubnost Tirolcev, ki je naravnost občudovanja vredna. Ob vsaki priliki, na vsak korak srečaš dokaz tega domoljubja. Tudi muzej, lepa zgradba na gričku nad mestom, v ze-

gospodarja, naj se odreče šali, katere se je tako veselil. Sklenil sem torej, da ga ubogam.

Drugo jutro sem šel na naš navaden prostor in sem napel vrvi. Komaj sem zaigral prve takte, ko že od vseh strani prihiteli ljudje ter so se nabrali v omejenem prostoru.

V zadnjem času, posebno za našega bivanja v Pau-a, me je moj gospodar učil igranje na harfo in že sem precej dobro igral nekaj komadov, katere me je bil naučil: med drugi napolitansko canzonetto, ki sem jo pel in spremljal na harfi in za katero sem vedno žel priznanje.

Bil sem umetnik že na več strani in sem si skoro domišljaj, da so uspehi, ki jih ima naša četa v glavnem zasluga moje nadarjenosti. Vendar sem tistega dne razumel po pravici, da se ljudje niso radi moje canzonette tako drenjali med naše vrvi.

Oni, ki so sinoči bili prisotni pri prizoru s stražnikom, so se bili vrnili in so s seboj še pripeljali prijatelje. V Toulouse-i, kot povsod, stražniki niso baš priljubljeni in zato je bilo vse radovedno, kako si bo pomagal stari Italijan in kako bo porazil svojega sovražnika. Čeprav tedaj Vitalis ni bil rekel drugega kot: »Na svidenje, signor,« so vendar vsi razumeli, da naj to svidenje pomeni naznanilo slavnostne predstave, pri kateri bo mnogo smeha in zabave na račun policaja.

Ker sem bil tedaj sam s Joli-Coeurjem, me je več gledalcev vznemirjeno vprašalo, ali »Italijana« ne bo? »Tako pride.«

In nadaljeval sem svojo canzonetto.

Prvi ni prišel moj gospodar, temveč policijski stražnik. Najprej ga je zapazil Joli-Coeur; takoj je upril roke v bok in vrgel glavo nazaj ter se jel sprehajati okrog mene gori in doli trd, z vzbočenimi prsi in s smešno ošabnostjo.

Občinstvo je zagnalo krohot in ploskalo večkrat zaporedoma.

To je stražnika zbegalo in ošinjal me je s srditimi pogledi.

To je seveda podvojilo veselost publike.

Tudi mene je sililo na smeh, toda nič kaj dobro mi ni bilo pri srcu. Kako se bo vse to izteklo? Če bi bil Vitalin tukaj, tedaj bi bilo dobro in bi on odgovarjal stražniku. Toda bil sem sam in priznati moram, da nisem vedel, kaj naj odgovorim stražniku, če me nagovori.

Stražnikov izraz ni obetal ničesar dobrega, bil je v resnici besen, od jeze ves iz sebe. Hodil je gori in doli pred vrvmi in kadar je prišel mimo mene, me je tako čudno pogledal čez ramo, da sem se bal nesrečnega konca.

Joli-Coeur seveda, ki ni razumel resnega položaja, se je zabaval s stražnikovim vedenjem. Tudi on se je sprehajal ob moji vrvi, le na notranji strani, medtem ko je stražnik hodil odzunaj in kadar je prišel mimo mene, me je preko rame gledal s tako smešnim izrazom, da se je vse glasno krohotalo.

Ker nisem hotel do skrajnosti razjariti stražnika, sem poklical Joli-Coeurja, toda le-ta me nikakor ni maral poslušati, ker ga je ta igra zabavala in nikakor se mi ni hotel pokoriti. Kadar sem ga hotel prijeti, se mi je vselej izmuznil in je v teku nadaljeval svojo promonado.

Ne vem, kako se je zgodilo, da je stražnik brezdvomno ves zaslepljen od jeze, mislil, da izzivam oplico in je hitro prestopil vrvi.

V dveh skokih je bil pri meni in me je tako udaril, da sem kar telebnih na tla.

Ko sem se zopet pobral in spregledal, sem videl med seboj in stražnikom Vitalisa, ki je prišel od ne vem kod in je trdno držal stražnika za roko.

začeli Italijani l. 1848. Takrat je bila Lombardija pod Avstrijo. Maršal Radecki, tedajni lombardski podkralj, je hotel napolniti državne blagajne in je ukazal povišati cene tobaku. Obenem je dal nabiti lepake, naj ljudje kar moč dosti kade. Italijanski rodoljubi so pa dali tajno navodilo, naj si noben poštni Italijan ne zapali avstrijske cigarete. Kakor nočejo danes Indijci angleške coli, tako takrat niso hoteli avstrijskih cigaret, hoteč cesarsko kaso prikrajšati. Ker ni šlo drugače, je »oče« Radecki, sam hud fajfar, ukazal, naj pa vojaštvo po ulicah kar moč na debelo kadi. Zato je prišlo do vsakodnevnih pretepov med kadečim vojaštvom in zdržnimi civilisti. Iz teh malenkostnih pobojev se je razvila velika pobuna, ki je cesarskega orla izrinila iz Lombardije.

Londonski tatovi. Prav močno so tatovi potegnili slavno londonsko policijo pretekli teden. Ob belem dnevu so udri v veliko modno trgovino, naložili zvrhan tovarno avto blaga, ukradli še eno voščeno lutko, kakršne vidite v izložbah za žensko modo, ter oddrali. Policija seveda na drugem

lenju, pred velikim spomenikom Andreja Hokerja, ima samo ta namen. To smo občutili kaj, ko smo hodili v njem od sobe do sobe: povsod samo povdiranje domačega junaštva, tradicije, ljubezni do rodne zemlje.

Zame je tudi vsem nekaj, kar bi s pridom rabili pri nas. Namreč domovinske ljubezni, čuta za svoj dom in zemljo, za vse lepote in tradicije. Ko vendar mnogi bežijo z doma brez potrebe, brez sile, samo radi komodnosti, radi čudnih želja, ki pa se navadno nikdar in nikoli ne izpolnijo. Pa če že kdo gre na tuje, to še ni hudo; huje je, da tam pozabi dom, vero, vse dobro in lepo sploh. V tem bi morali mi vzgojo poglobiti. Tako kot delajo Tirolci pa Bavarci, tako, mislim, nihče na svetu ne zna!

Študent s kmetov piše tovarišu v mestu.

Peto pismo. Delač, na Magdalenino 192...

VII.

Delač, konec julija 192.,
Koder v malem spanju
krt močno izrije zemljo,
tam bo dostikrat moral
kosec brusiti kos.

Narodni rek.

Dragi!

Nadejal sem se, da te bo razburilo in vznemirilo moje zadnje pismo. Nič za to. Saj je življenje tako in tako vse polno iznenadenj in presenečenj pa se je treba polagoma vsemu privaditi. Življenje gre svojo pot nemoteno naprej, kdor zaostane, bo zmerom zadaj... Danes pa Ti vendar ne bom pisal tako razburljivih stvari, orisati Ti kanim samo naše življenje ob košnji, ki je eno najlepših in najveselejših kmetjskih del — le da je lepota in veselje dosti odvisno od solca ali dežja.

Že od Petrova sem vedno po malem ščipljemo in spravljamo mrežo po mreži. Najprej za otavo, zatem pa košenice, tako se pri nas košnja ne pretrga vse julij, večsih pa sega celo notri v avgust; letos bo že tako, ker je močno leto in trava zelena in mlada, pa je ni moč spraviti niti ni sile kositi. Druga leta smo bili že sredi julija vse pospravili (tako predlanskim, ko nam je grozila suša, po Magdaleni ni bilo nobene bilke nikjer!), a letos se vse vleče in vleče, da ni konca in kraja. Ali po butarah se ne bo nazdignil ni pod ni šuta, dokler ne začnejo cviketati vozovi, ne bo kaj prida.

Minilo je Jakolje in Anino in sedaj bo prišla košnja »za pravo«. Malo smo se odpočili, kdor je imel kaj v žepu, se je tudi kljub vsej mizeriji, ki nam preti, lahko poveselil in razgaljal skrbi, in sedaj gledamo samo, kako bi drug drugega prehiteli. (Da boš vse razumel, Ti povem, da je na Jakolje praznik v banjeloški fari, na Anino pa pri nas.) Vreme je bilo že pred prazniki ko nevesta ob poroki, da je bilo marsikomu žal, zakaj ni podržal par livad. Pa je bilo tudi po praznikih prav tako, malo bolj bomo pritisnili, pa bo šlo vse z božjo pomočjo.

Pri nas kosimo večinoma sami. Le kjer je družina premajhna in ne zmore tolikega dela ali pa če ni moškega pri hiši, tam najamejo kosce za nekaj dni, da vržejo travo na tla, sami pa potem počasi grabijo in spravljajo. Sicer pa se vsak sam muči in hiti, da bi si šel za Veliko noč zaslužiti še kak dinarček na Vrata, v Loke ali vsaj v Delnice. Kjer sta v hiši dva

kosca, je eden (navadno sin) že odšel v košnjo, oče pa se doma poti in maha kolikor more. Vendar je tako delo vse kaj drugega kakor pa ono ubogih delavcev po rudnikih in tovarnah! Svež zrak, zdravo solnce, vesela, živa božja narava, ki jo uživa kmet — vse to drugače deluje na človeka kakor teman rov s karbitno svetiljko, ki ščemi v oči, ali pa prašne tovarne s smrdljivim in nezdravim zrakom, ki ti lega na pljuča ko svinec in te duši in moril. Pa še oni glušči ropot strojev, ki ti pretrese mozeg in ubije živce! A kakšno ti je življenje koscev, zlasti »v košnji« pa tudi pri nas »na žrnadi«! Polenta pa ocvirki, pogača pa kava, sir in kozarec vinal Zvijeh si še cigarete! pa zapoješ in za-ukaš, četudi si utrujen in zbit — in nazadnje Primorke tudi niso tako napačne! Tri sto medvedov, vedno bi si želel takega življenja ali da povem po naše, da smrti bi si hotel tako zapisati. Ljubi moj, to ti je drugače ko v zaduhli jami, dasi ne delamo samo po osem ur na dan! — — —

Preveč sem se bil razvnel in se skraj odaljil od svojega predmeta, da se Ti bo zdelo, kakor da pišem iz Lokev ali s Fužin ali od Sv. Jožefa. Zato se vrnimo nazaj na našo Prigrajo, pod Log in na Hūdert. Tam so naše livade, plahte, bi rekel kak gospodar v Ameriki, ki ima sam več polja ko pri nas deset vasi.

Vse še spi, tudi ptice, ki vstajajo prve, ko se začnejo odpirati skednji in iz njih lezejo kosci. S sukno čez ramo in s klepci za jermenom osnovnika stopajo po polju. Hladno je še, solnce spi za hrvaškimi griči in hrički, v dolini nad Kolpo leži megl

28

avtu brž za njimi. Nankrat pače iz prvega avta mlada, fino oblečena ženska in obleči nepremično na cestnem tlaku. Policisti so avto brž ustavili, da bi ponesrečenki, brzokone žrtvi vlomilcev, mudili prvo pomoč. Razočaranje in jeza jih je zgrabila, ko so opazili, da je ženska le — ukradena lutka. Medtem so pa tatovi že izginili za prvim oglom.

Človek od jutri. Ameriški antropolog (učenkaj, ki se bavi z razvojem človeka) dr. Hardick pravi, kakšen bo človek v bodočnosti: nos bo večji, oči bodo bolj udrti, usta bolj majhna, brada večja; črepija bo večja in bo notri več možgan: glava, ki bo imela obliko hrustke, bo čepela na močnem vratu. Las ne bomo imeli, pač pa bolj junaške brke; ljudje bodo govorili s piskajočim glasom. Glavne bolezni bodo na želodcu in na živcih. — No, prav lepi pač ne bodo ti naši potomci. Vse kaže, da ima ta ameriški učenkaj že danes veliko hrustko na močnem vratu. Če je v tej hrustki kaj možganov, ni mogoče ugovoriti.

»Prepovedujem Vam tepsti tega otroka,« je zapil. Kar ste storili je podlost.

Stražnik je hotel iztrgati roko, toda Vitalis ga je trdo držal.

Nekaj trenutkov sta si moža stala nasproti iz oči v oči.

Stražnik je bil besen od jeze.

Moj gospodar je bil ves vzvišen v svoji plemenitosti. Ponosno je držal svojo krasno glavo obrobjeno od belih las in njegov obraz je seval od ogorčenja in poguma.

Menil sem, da se bo stražnik pred takim izrazom pogreznil v zemljo. Toda to se ni zgodilo. S silno kretnjo je oprostil svojo roko, zgrabil mojega gospodarja za vrat in ga surovo sunil od sebe.

Sunek je bil tako silen, da je Vitalis skoro padel. Toda takoj se je vzravnil, vzdignil desnico in močno udaril stražnika po roki.

Res da je bil moj gospodar močan starec, toda pač starec. In ker je bil stražnik mlad in pri polni moči, ne bi bil boj med njima dolg.

Toda do boja sploh prišlo ni.

»Kaj hočete?« je vprašal Vitalis.

»V imenu postave pojdete z menoj in na stražnico.«

»Zakaj ste udarili tega otroka?«

»Nobene besed več! Za menoj!

Vitalis mu ni odgovoril, toda obrnil se je k meni in mi je rekel:

»Vrni se v gostilno in tam počakaj s psi. Poslal Ti bom nadaljna poročila.«

Nič več na mogel reči, ker ga je stražnik potegnil za seboj.

Tako se je končala ta predstava, o kateri je moj

gospodar menil, da bo zabavna, ki pa se je tako žalostno končala.

V prvem hipu so psi hoteli iti za gospodarjem, toda ukazal sem jim, naj ostanejo pri meni, in ker so bili vajeni pokorščine, so se takoj vrnili. Tedaj sem zapazil, da so imeli nagobčnike. Toda namesto, da bi imeli gobce pokrit z železnim ogrodjem ali v mreži, so imeli gobce privezane le s svilenim trakom z volji. Capi, ki je imel belo dlako, je imel rdeč trak. Za Zerbino, ki je bil črn, je bil bel trak, Za Doleco, ki je bila siva, pa moder. To so bili maskeradni nagobčniki, katere je bil dal Vitalis svojim psom za burko, ki jo je hotel izgrati s stražnikom.

Občinstvo se je hitro razgubilo. Le nekaj ljudi je ostalo na svojih prostorih in govorilo o dogodku.

»Prav je imel starec!«

»Ni imel prav!«

»Zakaj je stražnik udaril otroka, ki ničesar ni zini! In mu ničesar ni storil.«

»Sitna stvar, če bo stražnik ugotovil upor, starec ne bo ušel zaporu.«

Ves žalosten in nemiren sem se vrnil v gostilno.

Zdaj se nisem več prav nič bal Vitalisa. Prav za prav sem se ga bil bal le nekaj ur. Prav kmalu sem se ga oklenil z odkrito vdanostjo, in to prijateljstvo je rastlo od dne do dne. Živela sva isto življenje, vedno sva bila skupaj od jutra do večera in čestokrat tudi od večera do jutra, kadar sva delila svoje slamanato ležišče. Prav po očetovski je skrbel zame. Naučil me je čitanja, petja, pisanja in računstva. Na dolgih pohodih je vedno porabil čas v to, da me je poučil zdaj v tem, zdaj v onem kot so mu ravno pouk nanesle okoliščine ali slučaj. Ob hudem mrazu je delil z menoj odeje, v hudi vročini pa mi je vedno pomagal nositi tudi moj delež prtljage. Pri mizi, ali

Globoko nižane cene letnemu blagu:

Raznovrstna trpežna pralna svila od . . .	20 Din
Kambrik v svetlih in temnih barvah . . .	10 Din
Kontenina, bela in rjava, trpežna . . .	7 Din
Raznobarvna flanela za perilo . . .	10 Din
Krasni modni barhenti za obleke . . .	14 Din
Najnovejši modni žameti . . .	30 Din
Štoli za moške obleke in površnike . . .	50 Din
Štoli za damske kostime in plašče . . .	50 Din
Kloti črni in barvasti, široki od . . .	20 Din
Svileni in polsvileni robci in šerpe . . .	50 Din
Moške delavne in pražnje srajce od . . .	35 Din
Moški, damski in otroški dežniki od . . .	38 Din

F. L. GORICAR »Pri IVANKI«
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29

Jvrka

Brata Udovič v Novem mestu

ima na letošnjem jesenskem velesejmu razstavljene
najnovejše vrste stiskalnic ali preš. Vsakdo si jih
ima priliko ogledati na velesejmu v paviljonu »F«.

OKOLICA ŠKOFJE LOKE IN KRANJA

Kmetovalci, pozor!

Sporočam, da imam v zalogi vedno najboljše suho
moko, katero Vam takoj zamenjam za pšenico,
katero pripeljete v mlin. Tako si prihranite dvojno
pot. Na zalogi imam vedno po najnižji ceni iz-
borna moko iz La suhe banaške pšenice, kakor
tudi vsakovrstna sveža krmila za živino in druge
mlinske izdelke. Potreba točna in pozorna! -
Istotam napredaj zaradi pomanjkanja prostora do-
bro ohranjena kočija. - Se priporoča: Josip Košir,
valjčni mlin, škofja Loka, Kapucin, predmestje 3.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je
brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače,
posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti Mastina so brezštevila zahvalna pisma!
Cena: 5 škat. 46 Din. 10 škat. 80 Din. LEKARNA
TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4.

Lokomobila sistema Lanz

kakor tudi mizaraki stroji; poravnalni, skobelni,
razkalni in vrtni stroji, vse s predležišči, se pececi
proda. Stroji so v obratu ter se jih lahko ogleda
pri Produktivni zadrugi ljubljanskih mizarjev -
Glince; istotam se dobe tudi vsa pojasnila.

Prodajalna:

DUNAJSKA CESTA 14

poleg trgovine Schneider & Verovšek

Edino najboljši Šivalni stroji in pletilni švic.

„Dubie“ stroji ter kolesa

za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Grizner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Punkt v vezanju brezplačno.

Večletna garancija.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški

premog Vam nudi Družba Ilirja, Ljubljana

Dunajska c. 46. Telefon 3820

Čudežni Balzam!

Ne porabite, da Vas edino Radio Balzam reši
kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd. Edini
Radio Balzam lahko pokaže zahvalna pisma. Pre-
pričajte se na Velesejmu paviljon H 178 (znotraj).
Po pošti razposilja za 10 Din (predplačilo), ali pa
povzetje za 18 Din. Dva lončka 28 Din, trije 40 Din.
R. Cottič, Ljubljana VII, Kamniška 10a (Janševa).

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za
enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo
samo polovico, ako kupujejo kmetijske po-
trebščine ali prodajajo svoje pridelke ali
iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov
ali vajencev in narobe.

Proda se hiša

enostanovanjska, v bli-
žini Sv. Jošta z vrtom
in s tremi merniki po-
setve za Din 38.000.—.
Proda se tudi gozd in
travniki skupno za ceno
Din 55.000.—. Redi se
lahko troje govedi. —
Poizve se v podružnici
»Slovenca« na Jese-
nah.

Kmečko dekle

pošteno sprejemem za
kmečka in gospodinska
dela. Ivana Hočevar,
Mehinje p. Kamnik.

Čevljar, pomočnika

za zbita dela sprejme
Logar Franc, čevljar,
Suha 4 nad Kranjem.
Hrana in stanovanje v
hiši

Dekle z dežele, pridno
in pošteno sprej-
me s 1. oktobrom boljša
družina za služkinjo.
Naslov pove uprava Do-
moljuba pod št. »10029«

Pekovski vajenec

z vso oskrbo se sprejme
pri H. Šašelj, Mokronog

Iščemo prodajalca

po deželi za posnemal-
nike, brzoparilnike, ple-
tilne stroje, kolesa itd.
(tudi kot postranski
zastlužek). »Tehna«
družba, Ljubljana
Mestni trg 25 I.

2 vajenca za čevljar-

ske obrti takoj sprejemem; hrana
in stanovanje v hiši.
Ivan Bizjak, čevljarstvo,
Grahovo pri Rakeku

Dosmrtno stanovanje

in hrano dobi moški
ali ženska, ki mi posodi
10—20 tisoč Din proti
vknjižbi. Naslov pove
uprava pod št. »9998«

Gospodar, poslojpe

na Gorenjskem v lepem
prometnem kraju z go-
stilniško in trgovsko
pravico, se proda even-
tuelno se odda tudi v
najem. Natančni po-
datki se dobe pri Franc
Razinger, Radovljica.

Učenca za čevljarstvo

obrisprejemem
tako. Hrana in stano-
vanje v hiši. Bertonec
Al., Ljubno, Podnart

Mizarskega vajenca

sprejme Josip Erzar,
Cerklje pri Kranju

Služkinja pridpa,

štena — za
vsa kmečka dela na
deželo se sprejme. Po-
nudbe na upravo pod
št. »9867«

Matija Wachter

prej Blažen
ure, zlatnina, gramo-
foni, plošče in baterije.
Novo mesto, Ljubljan-
ska cesta

Hišo s kovaško de-

lavnico na pro-
metnem kraju z vsem
orodjem prodam po zelo
ugodni ceni radi takoj-
šnje preselitve. Več
se poizve pri lastniku
Ignac Kucel, Poljane
št. 3, p. Kresnice.

Prava pot, ki vodi do ozdravljenja živcev!

Bolni, izčrpani živi zagrenjajo življenje, povzročajo mnoge bolezni, kakor
bodilje, trganja, omotico, tesnoba, šumenje v ušesih, motenje v prebavi,
pomanjkanje spanja, neveselje do dela in druge
slabe pojave. — Moja ravnanja izišla poučna
razprava Vam pokaže pravo pot, kako se bodele
osvobodili vseh takih bolezni.

V tej brošuri so opisani vzroki, postane in zdrav-
ljenje živčnih bolezni po dolgoletnih izkušnjah. To
veselo sporočilo zdravja pošljem vsakomur **popol-
noma zastonj**, če ga naroči od nižjega naslova.

Tisoči zahvalnic potrjujejo edini obstoječi uspeh
neumornega, vestnega, raziskovalnega dela za dobro-
bit trpečega človeštva. Kdor pripada velikemu številu
živčno bolnih, in kdor boleha na teh mnogoštevilnih
pojavih, naj si takoj nabavi mojo knjižico utehel

Prepričajte se sami, da Vam nič neres-
ničnega ne obljubljam, kajti v prihodnjih dveh tednih
pošljem vsakomur, ki mi piše, pop. brezplačno in fr. ono poučno razpravo. Zadoščla dopisnica na:

ERNST PASTERNAK, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 317

Usnje

Svojo bogato zalogo priporoča za
jesen in zimo

J. Lavrič, Št. Vid pri Stični

Kupuje surove kože in sprejema
iste tudi v stroj

IZJAVA!

Podpisani Rok Grad, posestnik v Zajelšah,
občina Dol pri Ljubljani, preključujem vse obdol-
žitve, ki sem jih izrekel glede Jakoba Mejača, po-
sestnika v Zajelšah št. 9, ker so neosnovane in
izmišljene.
Rok Grad l. r.

GRATIS IN FRANKO!

ZAHTEVAJTE CENIK

GRATIS IN FRANKO!

Ure za dečke od Din 44.— naprej.

H. SUTTNER - LJUBLJANA 1

PRESERNOVA ULICA 4 — POLEG FRANCISKANSKE CERKVE —
NAJVEČJA ZALOGA UR, ZLATNINE IN SREBRNINE — LASTNA
TOVARNA UR V SVICI

Zapostne ure, srebrne od Din 152.— naprej.
14 karat zlato od Din 296.— naprej.

Srebrne vratne verižice (Collier) od
Din 20.— naprej
Zlate vratne verižice (Collier) od
Din 85.— naprej

LJUBLJANSKI VELESEJEM

31. avgusta - 15. septembra 1930

VELIKA GOSPODARSKA IN
KULTURNA RAZSTAVA

ŠUMARSTVO, LOVSTVO, LESNA IN-
DUSTRIJA IN OBRT
STROJI IN ORODJE ZA OB-
DELOVANJE LESA

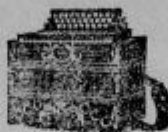
MISIJSKA ETNOLOŠKA RAZSTAVA

POHIŠTVO. HIGIJENSKA RAZSTAVA
INDUSTRIJSKI IN OBRTNI IZ-
DELKI ITD.

Ogromna razstava obsega 40.000 m² prostora
Na železnicih polovična voznina. Legitimacija
Din 30.— Dobe se pri bankah, biljetarnah
tujskoprometnih ustanov, trgovskih in stro-
kovnih organizacijah ter vseh večjih postajnih
blagajnah Dravske banovine

SODE in KADI

vseh velikosti po najnižji ceni ima vedno v za-
logi **FRAN REPIC**, sodar, Ljubljana, Trnovo. —
Kmetovalcem izdelujem iz lastno pripeljanega lesa.

Imam veliko izbero najboljših
harmonik pravega domačega iz-
delka, za katere jamčim 2 leti.
Prosim, da si pred nakupom
ogledate našo zalogo harmonik

Fr. Kucler

izdelovalnica harmonik, postaja
Drenov grič p. Vrhnika

PRIJATELJI

Zakaj so francoske linije najkrajše in
najboljše v Južno in Severno Ameriko?

Zato, ker črta **Le Havre-New-York** je naj-
bolj priljubljena in ima velike prednosti posebno
zato, ker velikanski francoski brzoparniki „**Le
de France**“, „**Paris**“ itd., so v hitrosti nepre-
kosljivi in priljubljeni zato, ker imajo tudi v tretjem
razredu udobne kabine, izborno postrežbo, okusno
domačo hrano in znamenito vino „Borde“ brez-
plačno pri vsakem obedu. Potnikom se iz **Ljub-
ljane do Pariza** ni treba nič presedati. Vse to
pa dokazujejo priznana in zahvalna pisma. Naj-
krajša pot v **Južno Ameriko** pa gre preko pri-
stanjskega **Marsella** 14 do 15 dni v **Argentino**.

Cie. Gle. Transatlanti-
que, Chargeurs-Réunis,
Transports-Maritimes

Pojasnila daje brezplačno
zastopnik

Ivan Kraker

Ljubljana-Kolodvorska 35

Kovači! Najcenejši koks

100 kg Din 85.— Pri večjem naročilu popusti
LJUBLJANSKA MESTNA PLINARNA.

Povsod

kjer vidite ta znak

dobite naše pravo terpentinsko milo
„Gazela“. Kdor ga poskusi le enkrat,
bo ostal vedno njegov odjemalec.

V VSAKO HISO „DOMOLJUBA“

Zadružna Gospodarska banka d. d.

V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979.

VLOGE NAD DIN 450.000.—

PODRUŽNICE:

KAPITAL IN REZERVE NAD DIN 16.000.000.—

BLEJ
KOČEVJE
NOVI SAD

CELJE
KRANJ
SOMBOR
SIBENIK

DJAKOVO
MARIBOR
SPLJIT

Sprejema VLOGE — daje KREDITE,
eskomptira MENICE — Nakazila — akre-
ditivi — Borzna naročila.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Kupuje in prodaja VALUTE, ČEKE,
DEVIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE.
Saves - deposits. — Prodaja srečk.